

Силабус курсу Соціально-психологічне консультування

Ступінь вищої освіти – магістр
Освітньо-наукова програма «Соціальна робота та соціальна політика»

Рік навчання: II, Семестр: III

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к.психол.н., доцент Надвичина Тетяна Лонгінівна

Контактна інформація

ps-tneu@ukr.net, +380673706372

Опис дисципліни

Соціально-психологічне консультування – відносно нова галузь професійної діяльності соціального працівника, котра недавно виділилася в якості самостійної сфери поряд із такими традиційними формами як наукові дослідження, психокорекція і психодіагностика, психологічне консультування. Вона, безперечно, вимагає спеціальної професійної підготовки. Знання у галузі консультування є обов'язковими не лише для практичних психологів, але й для соціальних працівників. Метою дисципліни «Соціально-психологічне консультування» є оволодіння певними видами і способами діяльності, необхідними для вирішення практичних завдань соціального консультування, розвиток особистісних та професійних якостей соціального працівника.

Структура курсу

№ п/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Соціально-психологічне консультування як один із видів психологічної допомоги, його цілі, принципи, види та рівні	Знати визначення соціального консультування, його предмет та ознаки. Види психологічної допомоги людині, її зміст і виконання. Аналізувати цілі та завдання соціального консультування, загальні принципи консультативного процесу, види та рівні консультування, їх змістовна характеристика.	Тести, питання
2.	Соціально-психологічне консультування в історико-культурному контексті	Знати основні напрямки консультативної допомоги у зарубіжному досвіді практикування, особистісно зорієнтоване консультування, гештальтконсультації. Проводити трансактний аналіз, екзистенційний аналіз, психодинамічний аналіз. Вміти аналізувати психодинамічний напрям (класичний психоаналіз З. Фрейда, аналітичну	Тести, питання

		психологію К. Юнга, індивідуальну психологію А. Адлера, гуманістичний психоаналіз Е. Фромма). Проводити поведінкове та когнітивно-поведінкове консультування. Характеризувати вітчизняні традиції у практиці надання психологічної допомоги.	
3.	Організація роботи соціально-психологічної консультації	Знати загальні питання організації соціально-психологічної консультації, вибір місця для проведення консультування, підбір кадрів для роботи у соціально-психологічній консультації. Вміти визначати оптимальний режим роботи соціально-психологічної консультації для клієнтів. Внутрішній розпорядок роботи консультації. Графік індивідуальної роботи консультанта. Типові випадки, які вимагають активної ділової взаємодії соціального консультанта з іншими фахівцями-консультантами. Дії соціального консультанта у випадках, коли він не може приймати рішення стосовно проблеми клієнта та шляхів її розв'язання.	Питання, задачі
4.	Професійна підготовка консультанта	Знати зміст загальної і професійної підготовки соціально-психологічного консультанта. Навчальні дисципліни, що вивчаються соціальним консультантом. Спеціальні знання, вміння, норми і цінності професійно-підготовленого соціального консультанта, умови їх отримання. Характеризувати основні напрями підвищення кваліфікації й удосконалення роботи соціального консультанта. Основні вимоги, що ставляться до професійного консультанта і змісту його роботи. Кодекс професійної етики. Взаємини консультанта та клієнта під час консультування. Відповідальність консультанта перед клієнтом за результати своєї професійної діяльності.	Питання, задачі
5.	Підготовка проведення соціально-психологічного консультування, його етапи і процедури	Знати загальні питання, пов'язані з підготовкою до соціального консультування. Основні вимоги до місця проведення консультування. Механізм проведення соціально-психологічної консультації. Зустріч клієнта. Початок бесіди консультанта з клієнтом. Сповідь клієнта. Практичне вирішення консультантом завдання щодо запам'ятовування інформації, наданої клієнтом під час сповіді. Вміти проводити соціально-психологічне консультування по етапах, та основні процедури соціального консультування.	Питання, задачі
6.	Бесіда як головний метод соціально-психологічного консультування	Знати запитання як головний засіб впливу консультанта на клієнта. Цілі і способи постановки запитань, вимоги їх конструювання. Етапи проведення бесіди, їх характеристика. Класифікація та опис методів впливу консультанта. Принципи, правила і прийоми соціального впливу. Основні комунікативні техніки у консультативній бесіді.	Тести, питання

7.	Технології і прийоми телефонного консультування	Знати історію телефонної психологічної допомоги за кордоном. Стан телефонного консультування в Україні. Основні принципи роботи та етика телефонної допомоги. Психологічний зміст та мова телефонного діалогу. Мистецтво завершення телефонної розмови. Помилки телефонної допомоги. Соціально-психологічні проблеми у телефонному консультуванні та особливості їх розв'язання.	Тести, питання
8.	Моделі оргсхеми управлінського консультування та	Знати історичний аспект управлінського консультування. Класифікація послуг, які надаються консультантами управлінцям. Специфічні навички та норми професійних консультантів в управлінській сфері. Характеризувати два підходи до визначення управлінського консультування. Основні етапи процесу управлінського консультування.	Питання, задачі
9.	Особливості консультування сімейно-шлюбних стосунків	Знати зародження консультування з питань шлюбу і сім'ї. Розвиток консультативної роботи з важкими дітьми. Різниця між шлюбним та сімейним консультуванням, індивідуальним та груповим. Консультування з питань шлюбу: психоаналітична, соціально-когнітивна, раціоемоційна та системно сімейна традиції. Вміти оцінити ефективність подружнього консультування.	Тести, питання
10.	Зміст і методи психолого-педагогічного консультування	Знати психолого-педагогічне консультування. Взаємостосунки батьків із дітьми дошкільного віку. Основні проблеми і причини невдалого початку навчання дитини в школі, способи здолання цих проблем. Поняття про психологічно нестандартну дитину. Вміти аналізувати типові конфлікти між батьками і підлітками, їх причини, способи попередження та усунення. Консультування батьків старшокласників.	Питання, задачі

Літературні джерела

1. Бабаян Ю.О., Шапошникова Ю.Г. Загальна психологія. Практикум з дослідження психічних пізнавальних процесів людини: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів. Миколаїв, 2021. 204 с.
2. Вілюжаніна Т.А. Особливості психологічного консультування в Інтернеті. *Актуальні проблеми психології*. 2020. Т. 7. Вип. 33. С. 63-71.
3. Годлевська А. Методичне дослідження проблем сім'ї в консультативній діяльності фахівця соціальної сфери. *Габітус*. 2021. Вип. 22. С. 9-16.
4. Каліщук С. Психолого-педагогічна матриця макрогонезу "картини світу" майбутніх психологів-консультантів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки*. 2020. Вип. 3. С. 22-30.
5. Кузнецов О., Платковська О., Савченко І. Психологічні ресурси особистісного саморозвитку особистості. *Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди "Психологія"*, 2020, 318 с.
6. Магдисяк Л.І., Мельник А.П. Психологія життєвих криз та кризове консультування: навч.-метод. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 100 с.

7. Магдисюк Л.І., Федоренко Р.П. Медико-психологічне консультування: навч.-метод. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. 332 с.
8. Магдисюк Л.І., Федоренко Р.П. Практикум психологічного консультування в юридичній сфері: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 320 с.
9. Магдисюк Л.І., Федоренко Р.П. Програма сертифікатного курсу з підвищення тренерської компетентності за напрямом «Практична психологія у сфері кризової психології». Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 92 с.
10. Надвинична Т.Л. Перцептивні утруднення взаємодії в соціально-психологічному консультуванні. *Теорія і практика сучасної психології*. 2020.
11. Надвинична Т.Л. Психологічні механізми забезпечення психічного здоров'я особистості в умовах стресу. Protection of children's rights from a legal, pedagogical and psychological perspective. Monograph, Red. Jacek Mrozek, Oksana Homotiuk, Oksana Koval. Olsztyn 2021, Publisher: Centre for Eastern Europe Research UWM in Olsztyn, ISBN 978-83-61605-55-3., p. 97 – 105.
12. Паркулаб О. Терапевтичний діалог як співтворчість консультанта і клієнта. *Габітус*. № 15, 2020. С.187-191.
13. Самоменеджмент: навчальний посібник / Г.З. Леськів, Г.Я. Левків, М.М. Бліхар, В.В. Гобела, О.П. Подра, Г.В. Коваль. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 280 с.
14. Федоренко Р.П., Мушкевич М.І., Коширець В.В. Психологічне консультування: зміст, прийоми, технології. Вид. 2-ге, змін. та доп. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. 368 с.
15. Цільмак О., Лефтеров В. Психологія сім'ї та шлюбу: таблиці, схеми, коментарі: навчально-наочний підручник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020, 266 с.

Додаткова література

16. De Piano, Frank. Cross-cultural counseling: the Arab-Palestinian case. Routledge, 2020.
17. Tamara S. Yatsenko. Theoretical and methodological problems of psychological advice and psychotherapy. *Psychological Counseling and Psychotherapy*, 2021, vol 5. P. 6-23.
18. Hrytsiuk I., Magdysyuk L., Zamelyuk M., Podoliak I. Peculiarities of professional culture development in modern youth in Ukraine. *Youth Voice Journal*. Great Britain: 2021. Vol. 11. P. 1–19.
19. Mahdysyuk L., Tryhub H., Duchiminska T., Kulchytska A., Zasiiekina L. Verbal Expression of Preparedness in Retirement Planning Interviews. *East European Journal of Psycholinguistics*, 7(2). 2020.
20. Zamelyuk M., Mahdysyuk L. The Mastery of Art Therapy in Working with Preschool Children. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series «Pedagogy and Psychology»*. 2021. Vol. 7, No 2. P. 79-85.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися встановлених дедлайнів. Перескладання модулів відбувається із дозволу адміністрації за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, платформа Moodle).
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із адміністрацією.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Соціально-психологічне консультування» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль 1	Поточне опитування	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
1. Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (6 занять, 5 тем – 5 оцінок).		1. Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (6 занять, 5 тем – 5 оцінок).		Оцінювання розробленого і проведеного тренінгу щодо організації і проведення професійного консультування	Оцінювання завдання «Виконується студентом у формі «Портфоліо», що складається із структурно-логічних схем, які відображають сутність теоретичних основ з дисципліни, що вивчається.»	30 тестів по 2 бали 2 теоретичні запитання по 20 балів
2. Модульний контроль 1 проводиться на 5 практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання тесту, а саме: 10 тестових питань, в системі дистанційного навчання Moodle. 10 тестових завдань, кожне з яких має 10 балів.		2. Модульний контроль 2 проводиться на 10 практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання тестового завдання, а саме: 20 тестових завдань, кожне з яких має 5 балів і виконується в системі дистанційного навчання Moodle.				

Шкала оцінювання

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)